

Seat No. _____

HI-1901100101040802

B. A. (Sem.-IV) (CBCS) (WEF-2019)
Examination

April - 2023

Sanskrit (Core) Paper-8 (Optional)

(Mahakavya कालिदासकृत – कुमारसंभवम् सर्ग-५)

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

સૂચના / Instructions :

(૧) કુલ પાંચ પ્રશ્નો છે.

(1) There are Five questions in this question paper.

(૨) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

(2) All questions carry equal marks.

૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શ્લોકોનું ભાષાંતર કરો :

૮

1 (A) Translate any **two** verses from the following :

8

(૧) મનીષિતાઃ સન્તિ ગૃહેષુ દેવતાસ્તપઃ

ક્વ વત્સે ક્વ ચ તાવકં વપુઃ ।

પદં સહેત ભ્રમરસ્ય પેલવં

શિરીષપુષ્પં ન પુનઃ પતત્ત્રિણઃ ॥

(૨) ક્લમં યયૌ કન્દુકલીલયાપિ યા તયા મુનીનાં ચરિતં વ્યગાહયત ।

ધ્રુવં વપુઃ કાઞ્જનપદ્મનિમિતં મૃદુ પ્રકૃત્યા ચ સસારમેવ ચ ॥

(૩) દિવં યદિ પ્રાર્થયસે વૃથા શ્રમઃ પિતુઃ પ્રદેશાસ્તવ દેવભૂમયઃ ।

અથોપયન્તારમલં સમાધિના ન રત્નમન્વિષ્યતિ મૃગ્યતે હિ તત્ ॥

(૪) અર્કિંચનઃ સન્પ્રભવઃ સ સંપદાં ત્રિલોકનાથઃ પિતૃસન્નગોચરઃ ।

સ ભીમરુપઃ શિવ ઇત્યુદીર્યતે ન સન્તિ યાથાર્થ્યવિદઃ પિનાકિનઃ ॥

(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભ સમજાવો :

૬

(B) Explain with reference to the context any Two of the following :

6

(૧) પ્રિયેષુ સૌભાગ્યફલા હિ ચારુતા ।

(૨) ન ધર્મવૃદ્ધેષુ વયઃ સમીક્ષ્યતે ।

(૩) મનોરથાનામગતિર્ન વિદ્યતે ।

(૪) શૈલાધિરાજતનયા ન યયૌ ન તસ્થૌ ॥

- ૨ કાલિદાસના જીવન તથા કવન અંગે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. ૧૪
- 2 Discuss in detail the life and works of કાલિદાસ: । 14

અથવા / OR

- ૨ મહાકાવ્યનાં લક્ષણો દર્શાવી 'કુમારસંભવમ્'નું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪
- 2 Evaluate 'કુમારસંભવમ્' as an epic giving the characteristics. 14

- ૩ કાલિદાસકાલીન સમાજજીવન વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો. ૧૪
- 3 Write a detailed note on the 'સામાજિકજીવનમ્' of કાલિદાસકાલ: । 14

અથવા / OR

- ૩ કાલિદાસની શૈલી વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો. ૧૪
- 3 Write notes on the style of કાલિદાસ: । 14

- ૪ 'કુમારસંભવમ્'ના પાંચમા સર્ગનું રસદર્શન કરો. ૧૪
- 4 Critically appreciate the 5th 'સર્ગ' of the 'કુમારસંભવમ્' । 14

અથવા / OR

- ૪ 'કુમારસંભવમ્'ના આધારે પાર્વતીના વ્યક્તિત્વને સવિસ્તર નિરૂપો. ૧૪
- 4 Give a detailed character sketch of 'પાર્વતી' on the basis of 'કુમારસંભવમ્'. 14

- ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
- 5 Write short note on any **Two** of the following : 14

- (૧) કુમારસંભવમ્ના આધારસ્થાનો.
- (1) The main sources of કુમારસંભવમ્ ।
- (૨) કુમારસંભવસ્ય શીર્ષકમ્ ।
- (૩) કુમારસંભવે શિવચરિત્રમ્ ।
- (૪) તપઃ ફલોદયઃ ।